

Kinesiskt bondemåleri och västerländsk självbespegling

INGEMAR LECKIUS skriver om Parisiennalen, som räknas som den viktigaste internationella manifestationen av ung, avantgardistisk konst.

TVA VÄRLDAR möts på den 9:e biennalen i Paris. Mitt i det sedvanliga uppståndet av ung, internationell avantgardekunst har man berett plats för ett rikt urval kinesiskt bondermålari. Det är för åskådaren en både förvirrande och lärorik konfrontation.

Det var 1968, Det Stora Sprängö år, som man i Houshändsträsket fick impulsen att sätta konstnärliga verktyg i händerna på vanliga människor. Lokala partisekreterare, lärare och bönder satte i gång med att berätta om livet i sina byar, att spejla och samtidigt inspiuera den djupgående samhälls- omvandling som gällde run där. Det hela utvecklades till småtagning till en verklig massrörelse.

DET ÄR SVART att inte bli betagen av dessa vackra bilder. Den revolutionära hämforen ger en förunderlig flykt åt allting: att bygga vägar tycks då lika lätt som att plöcka lotusblommor. Det betyder inte att människans härolorens på det lilla stereotypa sätt som är vanligt i ex i kinesiska propagandasfischer. Houshiennämnarna behåller den vardagliga, realistiska dimensionen även när de uttrycker arbetets poesi.

Tva bilder på utfallningarna som är varandras absoluta motsats: till vänster Yang Tche-hsien, en av de berömda böndemästarna från Hwashiendistriktet. Till höger: Luciano Castelli: "Själporträtt tegnu med själutlösare (1975)".

Däremot anfördror de oss inte sina inre konflikter, sina religiösa problem, sin dödsångest, hela den tillvarons mattsida som ju måste finnas även för människorna i Kina. Den tycks vara utestängd från konsten.

Mouhimmälarna har förblivit folkarster, halvt anonyma och oersonliga, men de har i stället skapat en sorts kollektiv särart. Deras stil kännetecknas av en pedagogisk tydlighet, ofta ett färgperspektiv som skänker överblick över bildernas myller, men också av en blommande kolorit och en dekorativ rytm. Rent konstnärligt står väl inte alla på samma nivå, men måstarna isolerar sig inte från mängden, är bara mer försigliga bröder och sysrar.

MODERNISMENS GEOGRAFI

KINESERNA är de enda som utställer gemensamt på Pariabiennalen, i övrigt har arrangörerna numera slopat alla nationelländningar. Och det inte utan fog, i mo fall av tio kan man omöjligt säga om ett konstverk har tillkommit i New York, Wuxtawu eller Tokyo. Här gäller bara den modernismens geografi vars gränser dras upp i Paris.

De 12 konstnärer som framträdde på denna andra avdelning utgör en kaotisk mångfald, en individualismernas armé. De befinner sig ofta i konflikt med omvärlden, deras verk är tropiska, fulla av anmärksamer, undflyende eller aggressiva. Här är det inte mörkret och splittringen som har förträngts, som i Kina, utan tvärtom ljuset och harmonin.

MEN DET ÄR sällan som denna stänga kunnat röja något starkt konstnärligt värde. Därför långa från Nya Zeeland har gjort ett betydligt arbetsutval på sig och engelsmannen Conrad Albion som en liten expo om världshandeln, det är nästan allt. Inte heller finns det någon politisk protestkonst, om man bortsett från den litet tufft symboliska gestalten av några fåst på utställningen från minuter varje dag som en tecken till motstånd mot kapitalismen i Spanien.

Den mest betydelsefulla tendensen på Arete-bildandet är flykten från det gamla, den gamla värdeordningen. Och det är inte självklart, som tidigare, att det är en flykt mot det nya, det som är bättre.

är det senaste på avantgardemark-
naden.

MANGA STÄLLER: helt enkelt ut sin egen kropp, via fotografier eller gipsavtryckningar. Martina Abramovic från Jugoslavien inbegriper vad som händer med hennes lemmar när hon har förtärt antichristtrenta medel. Österriken Friederike Pesold gör tusentals detaljbilder av sin egen kropp, framför allt dess erogena zoner; konkreta uttryck som till slut, paradoxalt nog, blir ett slags abstraktioner. Även den nakna sanningen är undflyende.

TRANSVETIT
BILDER

DET VISAR också "transvestitkonsten", en variant av "body art" som blisart nog särskilt frodas i det pydda Schweiz. Längst i sina försök att utmana den förretröskadekändaren går Luciano Carrelli, som bl a välar ut en aorta självpornografisk monter, där hans portrait som transvestit samman med bekläddade skor, dockben och andra fetischar. Detta sät ut mögla sig i sina intima tillhörigheter ar Carrelli i 6 infc enram om. Det ar många på biennalen som skapar sina museer över sig själva.

"Jag finns" ljuder ropet genom utställningen, ömsom kokett och ömsom desperat. Men ingen av dessa exhibitionister har någon

elementära självkänsla som de an-
vändbara kriterierna.

FORUTOM kroppskonsten är de flesta av de strömningar som i alltmer frenetisk takt har avlidit varandra under efterkrigstidens företrädare på biennalen. Men det är inte mycket som känns vitalt. Om man undantar videokonsten, som fortfarande präglas av respektlös upptäckarglädje, är det snarast fråga om en eventgardistisk utförelse.

Här finns en japanak popkonstnär som metropoträtterar – gissa vem! – Marilyn Monroe. Och kontraster, konstnärer som bara talar vilja, skapa en skenande signatur, en målar alltså från övermåla sträck, en annan sluttad stjärna, jättar på ytor osv. Några har väl närmast till konceptkonst, t. ex. den amerikanska som gör invecklade ritningar till uppnödd-vända pyramider och vertikala labrynter. Andra ägnar sig åt hopenings, avlossar fyverkeripjäser i en fågelbur eller "ågnar itu" en flod.

DET SINTA kunde vara en symbol för avantgardekunstens vinnare.

Om denna biennial skall vara representativ för den unga konsten 1975, så är det illa ställt. Men det finns säkert också en annorlunda ny konst, utanför arrangörens synfält, både i väst, och i den tredje världen. Ja, till exempel i